

Potilashoidon vuosikertomus 2014

Tules (tuki- ja liikuntaelinsairaudet)

VARSINAIS-SUOMEN
SAIRAANHOITOPIIRI

6.3.1. Tules (tuki- ja liikuntaelinsairaudet)

1. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Tuki- ja liikuntaelinsairauksien toimialueen toiminta vakiintui vuoden 2014 aikana. Uuteen organisaatioon ja toimintamalliin sopeutuminen vei aikansa, mutta muutoksen positiiviset vaikutukset olivat selvästi nähtävissä jo vuonna 2014. Toimialueen potilaslähtöinen moniammatillinen erikoistuminen ja vastuualuejako ovat kansallisesti edistyneitä. Osaaminen paranee kun erikoistuminen syvenee. Eri vastuualueiden ja ammattiryhmien hyvin tiivis yhteistyö mahdollistaa potilaan hoidon kokonaisuutena. Toimialueen tavoitteena on olla kansallinen johtaja Tules-sairauksien hoidossa, sekä konservatiivisen että operatiivisen hoidon osalta. Tämä edellyttää hyvää kliinistä ammattitaitoa, näyttöön perustuvien hoitokäytäntöjen käyttöönottoa, nopeaa hoitoon pääsyä, erinomaista potilastytyvyyttä, korkeaa tuottavuutta ja tutkimusmyönteistä ilmapiiriä.

Vuoden 2014 aikana toimialueella tuettiin erityisosaamiskeskusten muodostumista, laajennettiin laaturekistereitä ja tutkimustoiminta jatkui vilkkaana. Hoitolinjoja muokattiin uusimpien tutkimustulosten ja analyysien perusteella vaikuttavuuden näkökulmasta. Vaikka hoito pystyttiin antamaan poikkeuksia lukuun ottamatta lain edellyttämässä ajoissa, hoidon saatavuudessa ei päästy tavoitteeseen. Jonot lyhentyivät kuitenkin merkittävästi ja hoidon oikea-aikaisuus parani. Vähemmän vaikuttavia käyntejä vähennettiin. Tämä ei välttämättä parantanut potilastytyvyyttä, mutta mahdollisti useamman potilaan hoidon lääketieteellistä tulosta vaarantamatta.

Potilashoidon tunnusluvut

Lähetemäärän kasvu toimialueelle jatkui edelleen. Läheteitä toimialueelle saapui yli 10 000 kappaletta. Lisäksi EPLL:n kautta tuli noin 2 000 potilasta (taulukko 6.3.1.1). Lähetemäärän kasvu ei ole perusteltavissa väestön sairastavuuden lisääntymisellä. Siksi merkittävää vuosittaista kasvua on pyritty pienentämään alueellisella koulutuksella ja osassa vastuualueita läheteitä palautettiin hoito-ohjeiden kera. Läheteiden palautukseen suhtauduttiin ristiriitaisesti, osa piti menetelmää hyvänä, osa ei. Uusi toimintatapa vähensi selvästi läheteitä Artron ja Tekonivelkirurgian vastuualueilla.

TAULUKKO 6.3.1.1. LÄHETTEET TULES-TOIMIALUEELLE VUOSINA 2013 JA 2014.

Tules	EPLL:n kautta		Tyks yhteensä		Elektiiviset		Muu päivystys	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Artro	8	22	3 292	2 970	3 290	2 967	2	3
Fysiatrია	0	0	864	1 139	863	1 139	1	
Käsikirurgia	1	2	1 609	1 687	1 606	1 685	3	2
Tekonivelkirurgia	173	141	1 906	1 818	1 903	1 816	3	2
Reumaortopedia	6	6	288	349	288	349		
Selkäpotilaan hoito	101	76	1 074	1 272	1 074	1 271		1
Traumojen hoito	1 850	1 791	735	800	726	789	9	11
Yhteensä	2 139	2 038	9 768	10 035	9 750	10 016	18	19

Avohoitokäynneissä ei ole merkittävää eroa edelliseen vuoteen (taulukko 6.3.1.2). Avohoitokäyntien määrän jatkuva kasvu on saatu kuriin, mutta toivottua vähennystä käynneissä ei vielä näy. Hoitajaksojen määrässä tapahtui hyvin marginaalinen nousu, mutta hoitopäivien määrässä pieni vähennys.

TAULUKKO 6.3.1.2. TULES-TOIMINNAN TUNNUSLUVUT VASTUUALUEITTAIN VUOSINA 2013 JA 2014.

Vastuualueet	Avohoitto		Hoitajakset		Hoitopäivät		Hoitoaika	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Artro	13 956	13 426	785	718	1 186	1 151	1,6	1,6
Fysiatrია	2 420	2 534						
Käsikirurgia	10 305	10 928	142	139	243	253	1,8	1,8
Reumaortopedia	4 708	4 805	582	653	2 272	2 339	3,6	3,6
Selkäpotilaan hoito	3 172	3 461	442	447	2 154	2 065	4,6	4,6
Tekonivelkirurgia	7 717	8 048	1 382	1 486	6 004	5 884	4	4
Traumojen hoito	9 105	8 354	2 410	2 409	9 831	9 499	3,9	3,9
Muut	7	2	2	0	16	0		
Yhteensä	51 390	51 558	5 745	5 852	21 706	21 191	3,6	3,6

Leikkaukset ja diagnostiset tutkimukset

Tules-toimialueella tehtiin leikkauksia tai toimenpiteitä noin 7 200 kappaletta, joista päiväkirurgiana tehtiin eniten leikkauksia käsikirurgian vastuualueella (6.3.1.3). Leikkausmäärissä määrän kasvu tasaantui kaikille vastuualueille. Määrän kasvu selittyä vastaavan toiminnan vähenemisellä alueen muissa sairaaloissa. Erityisesti tämä näkyy tekonivelkirurgian ja reumaortopedian vastuualueilla.

TAULUKKO 6.3.1.3. LEIKKAUSTOIMENPITEET JA ERIKSEEN PÄIVÄKIRURGIA TULES-TOIMIALUEELLA VUONNA 2014.

Tules	Leikkaukset		Päiväkirurgia	
	2013	2014	2013	2014
Artro	1 391	1 307	665	616
Reumaortopedia	562	638	3	1
Tekonivelkirurgia	1 373	1 434	6	4
Traumojen hoito	1 979	2 246	125	120
Käsikirurgia	1 096	1 221	977	1 087
Selkäpotilaan hoito	370	383	0	0
Yhteensä	6 771	7 229	1 776	1 828

Tules-toimialueella tehdyt tavallisimmat leikkaustoimenpideryhmät on esitetty taulukossa 6.3.1.4 ja tavallisimmat diagnostiset tutkimukset taulukossa 6.3.1.5.

TAULUKKO 6.3.1.4. YLEISIMMÄT LEIKKAUSTOIMENPIDERYHMÄT TULES-TOIMIALUEELLA VUONNA 2014.

Koodi	Leikkaus	2014
NFB	Lonkan tekonivelleikkaus	746
NGB	Polven tekonivelleikkaus	548
ACC	Ääreishermon toimintahäiriön korjaukset	439
NFJ	Reisiluun murtumaleikkaukset	319
NHG	Nilkan ja jalkaterän nivelmuovaukset/luudutukset	294
QDB	Alaraajojen haavojen ompelut ja sidevaihdot	253
ABC	Selkäydin/hermojuurivapautus	222
NDM	Käden pehmytkudosleikkaukset	222
NCJ	Kyynärnivelen ja -varren leikkaukset	217
NHK	Jalkaterän luuleikkaukset	209
NHJ	Jalkaterän murtumaleikkaukset	191
ZZH	Luusiirteet	179
NFC	Lonkan tekonivelen uusintakorjaukset	177
ZSN	Uusintaleikkaus	160
NHU	Nilkan tai jalkaterän korjausmateriaalin poistot	157
NAG	Rangan luudutusleikkaukset	155

TAULUKKO 6.3.1.5. YLEISIMMÄT TAUTI- JA ELINKOHTAISET DIAGNOSTISET TUTKIMUSTEN RYHMÄT TULES-TOIMIALUEELLA VUONNA 2014 .

Koodi	Tutkimus	lkm
NF1	Lonkan diagnostinen radiologia	5 162
NG1	Polven diagnostinen radiologia	3 991
TNX	Pehmytkudospisto tai aukaisu	3 761
NA3	Lannerangan diagnostinen radiologia	2 723
NB1	Olkanivelen diagnostinen radiologia	2 354
NH1	Nilkan diagnostinen radiologia	2 008
ND1	Ranteen diagnostinen radiologia	1 875
GD1	Keuhkojen diagnostinen radiologia	1 625
NJ2	Alaraajojen diagnostinen radiologia	1 355
NJ3	Raajan tai nivelen muu TT	1 348
NH3	Jalkaterän diagnostinen radiologia	1 321
ND2	Käden diagnostinen radiologia	1 186
NE1	Lantion ja lonkan diagnostinen radiologia	1 175
NG2	Polvilumpion diagnostinen radiologia	684
NC1	Kyynärpään diagnostinen radiologia	642
NF3	Reiden diagnostinen radiologia	496

Hoitoon pääsy

Taulukossa 6.3.1.6 on hoitotakuun toteutuminen Tules-toimialueella. Keskimäärin lähetteet käsiteltiin saapumisesta kolmantena päivänä. Koko vuoden aikana lähetteidensä osalta jäi hoitotakuu toteutumatta 1,2 % lähetteisistä.

Poikkileikkaustilanne vuoden 2014 lopulla osoittaa, että hoidon tarpeen arviointia odottavien keskimääräinen odotusaika oli 1,5 kuukautta (6.3.1.7). Selkäpotilaiden hoitovastuun siirtyminen neurokirurgialta lisääntyneessä määrässä selkäortopedian vastuualueelle näkyi ajoittaisena ruuhkana siellä. Ruuhkaa purettiin erityisjärjestelyin. Toimenpiteet pystyttiin suorittamaan lain edellyttämässä ajassa ongelmitta. Vaikka hoitoon pääsy toteutettiin hoitotakuun asettamissa aikarajoissa, hoitoon pääsy ei toteutunut toivotusti (taulukko 6.3.1.8).Toimialueen tavoitteena on kiireettömässäkin tapauksissa arvioida hoidon tarve 3 viikossa ja toteuttaa toimenpiteet 3 kuukaudessa.

TAULUKKO 6.3.1.6. HOITOTAKUUN TOTEUTUMINEN TULES-TOIMIALUEELLA, THL:LLE ILMOITETUT LÄHETTEET VUONNA 2014.

Erikoisalat	Käsitellyt lähetteet lkm	joista lähetteen käsittely				Odotusaika vrk mediaani
		0-3 vrk lkm	4-21 vrk lkm	yli 21 vrk lkm	yli 21 vrk %	
Artro	2 701	1 368	1 314	19	0,7	3
Reumaortopedia	319	138	180	1	0,3	5
Selkäpotilaan hoito	1 250	332	914	4	0,3	8
Tekonivelkirurgia	1 324	336	945	43	3,2	6
Traumojen hoito	235	119	110	6	2,6	3
Luutumorioiden hoito	243	56	186	1	0,4	6
Käsikirurgia	1 273	1 132	140	1	0,1	1
Ortopedia	17	9	7	1	5,9	3
Traumatologia	8	3	1	4	50	18
Fysiatrია	17	5	12	0	0	12
Fysiatrია	561	154	395	12	2,1	5
Yhteensä	7 948	3 652	4 204	92	1,2 %	

TAULUKKO 6.3.1.7. TULES-TOIMIALUEELLA HOIDON TARPEEN ARVIOINTIA ODOTTANEET 31.12.2014.

Erikoisalat	Käyntiä lkm	joista odottaneet				Odotusaika vrk mediaani
		1-60 vrk lkm	61-90 vrk lkm	yli 90 vrk lkm	yli 90 vrk %	
Artro	182	126	50	6	3,3	48
Reumaortopedia	6	6	0	0	0	29
Selkäpotilaan hoito	14	13	1	0	0	42,5
Tekonivelkirurgia	97	87	9	1	1	34
Traumojen hoito	14	14	0	0	0	34,5
Käsikirurgia	129	114	14	1	0,8	34
Ortopedia	22	20	2	0	0	22,5
Fysiatrია	12	12	0	0	0	19,5
Fysiatrია	61	56	4	1	1,6	29
Yhteensä	537	448	80	9	1,70 %	

TAULUKKO 6.3.1.8. TULES-TOIMIALUEELLE HOITON ODOTTANEET 31.12.2014.

Erikoisalat	Hoitoa odottavien lkm	joista odottaneet					Odotus-aika vrk mediaani
		1-90 vrk lkm	90-150 vrk lkm	150-180 vrk lkm	yli 180 vrk lkm	yli 180 vrk %	
Artro	209	197	11	0	1	0,5	22
Reumaortopedia	238	178	57	0	3	1,3	49
Selkäpotilaan hoito	253	244	7	2	0	0	30
Tekonivelkirurgia	540	385	154	1	0	0	54
Traumojen hoito	19	19	0	0	0	0	21
Luutumorioiden hoito	52	51	0	0	1	1,9	20
Käsikirurgia	279	248	31	0	0	0	36
Ortopedia	24	23	0	0	1	4,2	23
Fysiatria	17	16	0	0	1	5,9	34
Fysiatria	21	21	0	0	0	0	35
Yhteensä	1 652	1 382	260	3	7	0,4 %	

2. ASIAKASTULOKSET

Potilastyytyväisyyttä mitataan jatkuvan palautteen perusteella. Potilaspalautteiden keskiarvo oli vuoden 2014 asteikolla 4,7. Potilastyytyväisyys on mittauksissa hyvä, eikä siinä ole tapahtunut merkittävää muutosta viime vuosien aikana. Kansallisesti asetetut kriteerit potilaspalautteen osalta täyttyivät kuluneena vuonna kaikkien välttämien osalta (taulukko 6.3.1.9). Hoidon laatuun oltiin yleisesti ottaen tyytyväisiä, mutta sen saatavuuteen toivottiin parannusta. Henkilökuntaan kohdistuvat muistutukset liittyivät yleensä huonoon käytökseen.

TAULUKKO 6.3.1.9. POTILASTYYTYVÄISYYSKYSelyn TULOKSET SAIRAANHOITOPIIRIEN YHTEISIIN VIITEEN KYSYMYKSEEN JA KIVUN HOITO TULES-TOIMIALUEELLA VUOSINA 2013 JA 2014.

Kysymys	2013			2014		
	n	ka.	4 & 5 (%)	n	ka.	4&5 (%)
1. Saamani hoito tai palvelu oli hyvää	679	4,8	4,8	1 093	4,8	96,8
2. Henkilökunta kohteli minua hyvin	685	4,8	96,9	1 093	4,9	97,4
3. Saamani tieto hoidosta tai tutkimuksesta oli ymmärrettävää	682	4,7	94,6	1 095	4,7	95,1
4. Hoitoa koskevat päätökset tehtiin yhdessä kanssani	650	4,5	88,6	1 067	4,6	90,8
5. Koin oloni turvalliseksi hoidon tai tutkimuksen aikana	679	4,7	94,3	1 086	4,8	97
6. Kipujani ja oireitani hoidettiin riittävästi	688	4,7	95,8	1 100	4,8	96,2

3. LAADUNHALLINTA JA POTILASTURVALLISUUS

Hoidon laatua on parannettu kehittämällä ja ottamalla käyttöön tautikohtaisia laatu-rekistereitä. Organisatorisella tasolla on tehty toiminnan auditointia EFQM-mallin avulla. Toimialueelle on palkattu kliinisen hoitotyön asiantuntija laadun hallinnan ja potilasturvallisuuden parantamiseksi. Vuoden 2014 aikana saimme yhtenäistettyä potilasohjeet aluesairaaloiden kanssa. Potilasturvallisuuden parantamiseksi lääkahoitoa yhtenäistettiin. Toimialueella käynnistettiin systemaattinen henkilöstön koulutus turvaamaan henkilöstön osaamista sulku-aikoina ja helpottamaan henkilöstön liikkuvuutta.

Potilasturvallisuus

Tules-toimialueella tehtiin 124 HaiPro-ilmoitusta. Suurin osa ilmoituksista oli ”tapahtui potilaalle” -ilmoituksia (60,5 %). ”Läheltä piti” -ilmoitusten määrä vähentyi viime vuodesta, mitä voidaan pitää toimialueen haasteena. Vakavaa riskiä potilaalle ei riskiluokittain tarkasteltuna ilmoitettu. Eniten ilmoituksia tehtiin lääke- ja nestehoitoon liittyvistä haittatapahtumista. Tiedonkulkuun liittyvät ilmoitukset lisääntyivät ja ne liittyivät pääsääntöisesti sulkuaikoihin. Potilasturvallisuuden verkkokurssin suoritti 86,7 % henkilökunnasta.

TAULUKKO 6.3.1.10. POTILASTURVALLISUUDEN VARMISTAMISEKSI KÄYTÖSSÄ OLEVAT MENETTELYTAPOJEN TOTEUTUMINEN TULES-TOIMIALUEELLA VUONNA 2014.

Potilasturvallisuuden käsittely johtoryhmässä säännöllisesti (x/vuodessa)	6
Potilasturvallisuustyöryhmän toiminnassa Työryhmän kokoontuminen (X/vuodessa)	Kyllä 5
HaiPro-ilmoitusten pohjalta tehtyjen kehittämistoimenpiteiden lukumäärä	8
Potilaan tunnistaminen: Tunnistusranneke käytössä Suullinen tunnistaminen käytännössä	Kyllä Kyllä
ISBAR raportoinnin tarkistuslista käytössä	Kyllä
Muut käytössä olevat tarkistuslistat (kotiutuksen tarkistuslista)	Kyllä
GTT	Kyllä
Potilasturvallisuuden verkkokoulutuksen käyneiden osuus 31.12.2014 mennessä % henkilökunnasta	86,7
Käsihuuhdekulutus (l/1000hp)	50,7
Hoitoon liittyvät infektiot (HLI/100 HJ)	1,57

4. TOIMINNAN TULOKSET

Laatu ja vaikuttavuus

Kaiken toimialueella annettavan hoidon tulisi perustua tutkimusnäyttöön. Valitettavasti aukotonta näyttöä ei kaikesta hoidosta ole. Toimialueen työntekijät ovat olleet merkittävässä asemassa kansallisia suosituksia tehtäessä. Kaikkia olemassa olevia käypä hoitosuosituksia noudatetaan. Uusimpia näytönastekatsauksia, yhteenvetoja ja mm. erikoisalayhdistysten suosituksia seurataan ja noudatetaan. Hoitolinjauksia muutetaan myös omien laaturekistereiden tulosten mukaisesti. Tules-toimialue vertaa hoitotuloksia muiden yliopistosairaaloiden kesken mahdollisuuksien mukaan. Pisimmällä vertailut ovat Tekonivelkirurgian ja Artron vastuualueilla, mutta toiminta laajenee jatkuvasti ja se on yksi toimialueen strategisista linjauksista.

Vuonna 2014 tehtiin kivun hoitoon liittyvä kysely akuutin postoperatiivisen kivun hoitotyön suositusten käyttöönoton vaikuttavuudesta. Potilaat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä kivun hoitoon. Lisäksi suositusten vaikutusta hoitotyön kirjaamiseen tutkittiin ja todettiin kivun hoitotyön kirjaamisen parantuneen huomattavasti.

Vuonna 2014 tieteellisiä julkaisuja valmistui 46.

Toiminnan tuloksia arvioidaan myös analysoimalla kaikki potilasvakuutusyhdistyksen päätökset sekä käymällä korvauksiin johtaneet tapaukset yhteisesti läpi.

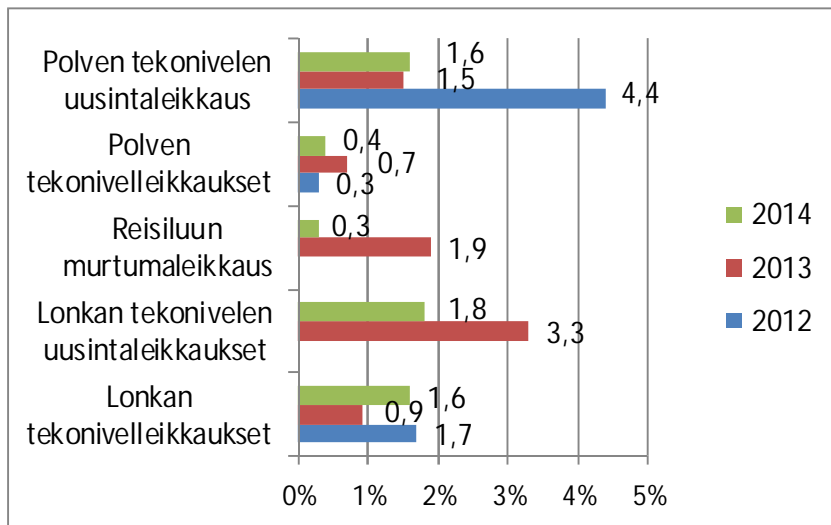
Laatupoikkeamat

Hoidon poikkeamia seurataan sairaalainfektioirekisterillä ja kansallisessa SIRO-rekisterissä sekä eräiden yleisten laatuindikaattoreiden avulla.

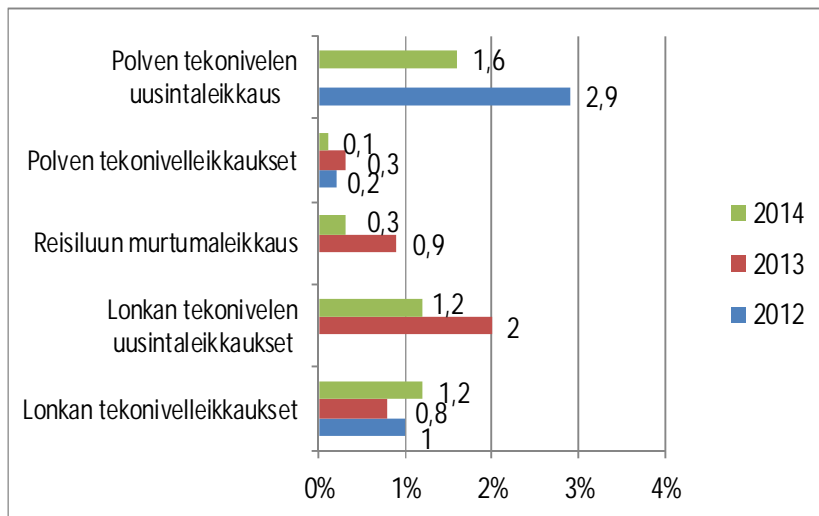
Hoitoon liittyvät infektiot

Toimialueella seurataan proteesi-infektioiden ilmaantuvuutta kansallisen SIRO-rekisterin avulla (kaavio 6.3.1.1 ja kaavio 6.3.1.2). Taulukossa 6.3.1.11 esitetään polvi- ja lonkkaleikkausten lukumäärät vuosina 2011-2014. Leikkausinfektioiden määrät Tules-toimialueella ovat hyvin pienet. Merkittävimmät ja vakavimmat infektiot liittyvät yleensä lonkan ja polven tekonivelkirurgiaan. Infektioiden määrittäminen ja syvän ja pinnallisen infektion erottaminen ei ole täysin yksiselitteistä, mikä vaikeuttaa keskustusten keskinäistä vertailua. Tässä vertailussa Tyksin tulokset ovat kuitenkin erittäin hyviä.

KAAVIO 6.3.1.1. LONKKA/POLVI-INFEKTIOIDEN ESIINTYVYYS (%) TULES-TOIMIALUEELLA VUOSINA 2012-2014.

KAAVIO 6.3.1.2. SYVIEN JA LEIKKAUSALUE/ELININFEKTIOIDEN ESIINTYVYYS % TULES-TOIMIALUEELLA VUOSINA 2012-2014.

TAULUKKO 6.3.1.11. POLVI- JA LONKKALEIKKAUKSET TULES-TOIMIALUEELLA VUOSINA 2012-2014.

Leikkaus	2012	2013	2014	Yhteensä
Polven tekonivelleikkaukset	493	526	546	1 565
Polven tekonivelen uusintaleikkaukset	54	65	58	177
Reisiluun murtumaleikkaukset	313	323	314	950
Lonkan tekonivelleikkaukset	659	690	744	2 093
Lonkan tekonivelen uusintaleikkaukset	149	151	177	477
Yhteensä	1 668	1 755	1 839	5 262

Traumavastuualueella suoritettiin käsihygienian havainnointi. Vuoteen 2012 verrattuna käsihygienia on parantunut, mutta toimialueella yleensä käsihygieniatuotteiden käyttö on muuhun sairaalaan verrattuna vähäistä.

Lisäksi seurataan hoitoon liittyvien infektioiden määrää ja tyyppiä SAI-rekisterin avulla. SAI-rekisterin perusteella infektioiden määrä Tules-toimialueella oli 1,57 infektiota sataa hoitojaksoa kohti .

Muut laatuindikaattorit

Potilasvakuutuksen selvitys- ja vastinepyynnöt : 79 kpl

T-ryhmän komplikaatiot toimialueella: 9 sataa hoitojaksoa kohti

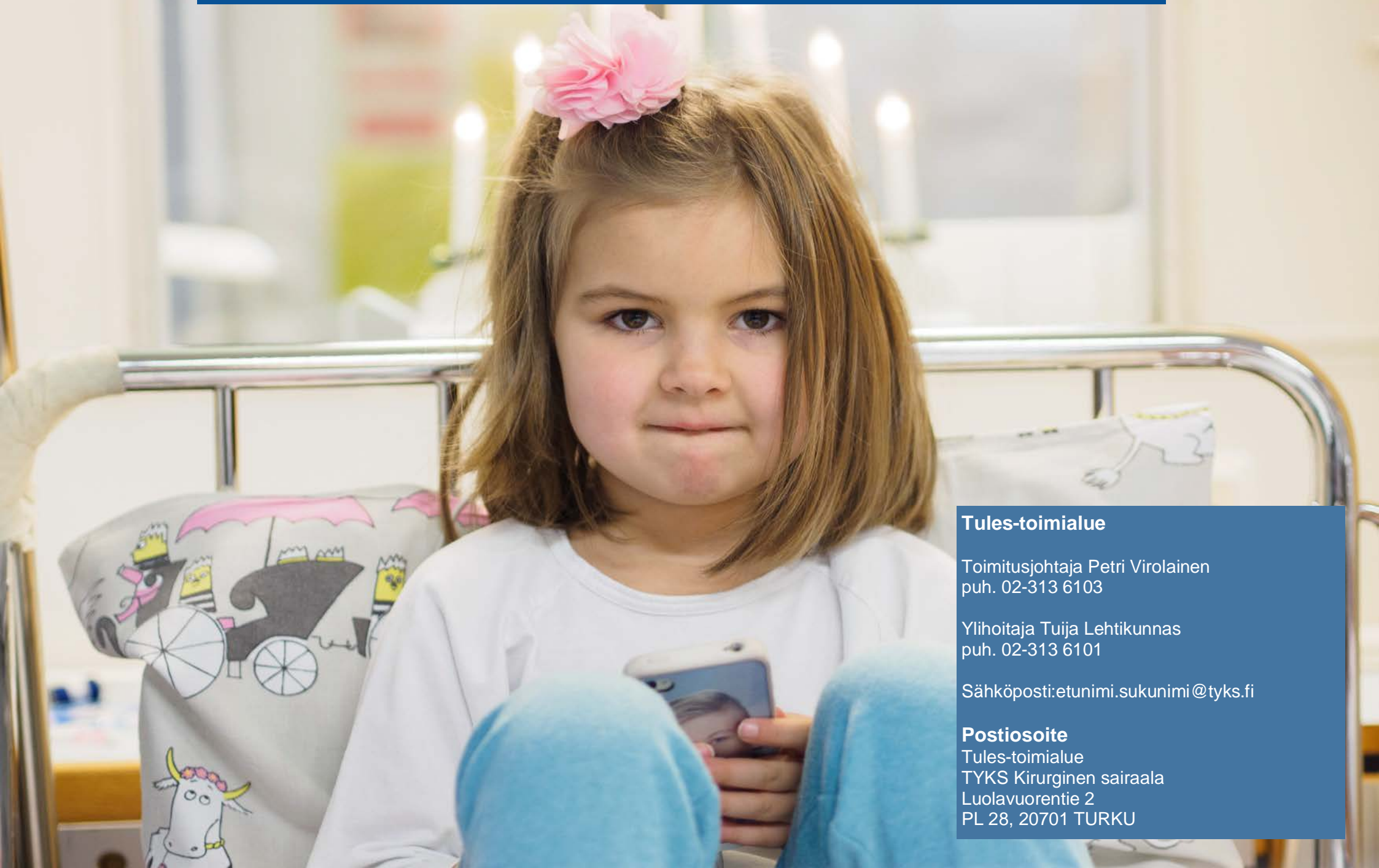
Paluu 30 vrk kuluessa hoitojakson päättymisestä: (tietoa ei saada)

Uusintaleikkaukset samalla hoitojaksolla: (tietoa ei saada)

Hoitojaksokuolleisuus: 0,5 % (vakioimaton)

VSSHP:n Potilashoidon vuosikertomus 2014

Tules-toimialue

Toimitusjohtaja Petri Virolainen
puh. 02-313 6103

Ylihoitaja Tuija Lehtikunnas
puh. 02-313 6101

Sähköposti: etunimi.sukunimi@tyks.fi

Postiosoite

Tules-toimialue
TYKS Kirurginen sairaala
Luolavuorentie 2
PL 28, 20701 TURKU